

شورش در خلق عالم

جستارهایی در باره امام حسین (ع) و عاشورا

به کوشش

میرزا محمد کاظمینی

سرشناسه:	کاظمینی، میرزا محمد، ۱۳۴۳ - ، گردآورنده.
عنوان و نام پدیدآور:	شورش در خلق عالم: جستارهایی درباره امام حسین (ع) و عاشورا/ به کوشش میرزا محمد کاظمینی
مشخصات نشر:	قم: صحیفه خرد، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری:	۴۸۶ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۸۶۳۵۰۸-۹
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه به صورت زیرنویس
عنوان دیگر:	جستارهایی درباره امام حسین (ع) و عاشورا
موضوع:	حسین بن علی، امام سوم، ۴-۶۱ ق - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع:	Hosayn ibn Ali, Imam III, ۶۸۰-۶۲۵ - Addresses, essays, lectures
موضوع:	عاشورا - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع:	Tenth of Muharram - Addresses, essays, lectures
موضوع:	واقعه کربلا، ۶۱ ق - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع:	Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, ۶۸۰ - Addresses, essays, lectures
رده‌بندی کنگره:	BP ۴۱/۵
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۹۵۳۴
شماره مدرک:	۶۲۴۱۹۷۳

شورش در خلق عالم: جستارهایی درباره امام حسین (ع) و عاشورا به کوشش

میرزا محمد کاظمینی

ناشر: صحیفه خرد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹

چاپ: گلوردی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۶۳۵۰۸-۹

تلفن ناشر: ۰۲۵-۳۷۸۳۲۱۹۸

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر به مؤسسه فرهنگی - هنری ریحانة الرسول یزد تعلق دارد.

تلفن مؤسسه فرهنگی - هنری ریحانة الرسول یزد: ۰۹۱۳۳۵۸۵۶۰۰

رایانامه: reyhana@tolrasol.office@gmail.com

تلفن کتابخانه و موزه موقوفه میرزا محمد کاظمینی: ۰۹۱۳۱۵۱۵۴۶۹

mm-kazemeini-museum

هدیه به

روح آسمانی مادرم، بانوی پرهیزگار

حاجیه سیده فاطمه صنیعی

که دل در گرو محبت آل الله داشت

خدایا، با بزرگ بانوی کربلا محشورش گردان!

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	عاشورا و انسان نو
۲۹	امام حسین (ع)، راه‌ها و انتخاب‌ها
۴۷	مقایسه بین مفهوم شهادت در مسیحیت و اسلام
۶۳	چرا حسین (ع) قیام کرد؟
۹۷	نسبت عاشورا با بعثت
۱۰۹	در پرتو عاشورا
۱۲۹	تطبیق قیام امام حسین (ع) با موازین فقهی
۱۵۱	درسها و زیباییهای عاشورا
۲۰۱	عدالت، میراث متروک انبیا در حکومت اموی
۲۱۹	سیر تحول مقتل‌نگاری
۲۳۱	عاشورا از دیدگاه تاریخی
۲۶۵	علل و انگیزه‌های تحریف عاشورا
۲۹۱	امام حسین (ع)، عاشورا، عزاداری
۳۱۱	نخل، آینه‌گردان عشق
۳۴۵	مناسک عزاداری و وجدان جمعی در تشیع ایرانی
۳۶۵	عزاداری در اسلام و ایران
۳۷۷	شناختنامه عاشورا
۴۱۷	شکوه عاشورا
۴۷۱	سوگواری در سیره و سنت معصومین

مقدمه

حماسه‌ای را که امام حسین علیه السلام در روز عاشورا رقم زد، از صفحه تاریخ پاک نشده و نام و یاد آن حضرت در حافظه مسلمانان باقی مانده است. در طی سده‌های گذشته، گروهی حماسه‌سرای امام حسین علیه السلام بودند و گروهی مرثیه‌سرا، و معدودی نیز این دو عنصر نهضت امام را (حماسه و مرثیه) در مرکز توجه خود قرار داده بودند. تاکنون در حدود پنج هزار کتاب به عربی و فارسی در باره نهضت عاشورا نوشته شده است و این روند همچنان ادامه دارد. به اینها باید افزود دهها هزار مقاله را که در ضمن مطبوعات و مجموعه‌ها وجود دارد و شمارش آنها ممکن نیست. باری، یک عمر می‌توان سخن از زلف یار گفت

در بند آن میاش که مضمون نمانده است

از مهمترین آثار در باره قهرمان عاشورا، مقتل الحسین ابومخنف بوده است که متأسفانه اکنون نسخه‌ای از آن در دست نیست، ولی خوشبختانه بخشهایی از آن در جلد پنجم تاریخ طبری نقل شده و اینک ما از طریق تاریخ طبری به آن دسترسی داریم. از طبری که بگذریم، الارشاد شیخ مفید نیز شامل گزارشی مختصر و مفید از حیات و قیام تا شهادت امام حسین است که به فارسی نیز ترجمه شده و به صورت مستقل هم منتشر شده است. در عصر حاضر که مسلمانان از خواب سیاسی برخاستند و علیه استعمار و استبداد قیام کردند امام حسین دوباره کشف شد و مردم دانستند که با وجود چنین الگویی می‌توان پنجه در پنجه مستکبران انداخت و با آنها به نبرد پرداخت. بدین رو عاشورانگاری اوج

گرفت و کتابها و مقالاتی بسیار در باره امام حسین به زبانهای مختلف نوشته شد. وجه مشترک این آثار، برعکس بسیاری از آثار گذشتگان، عنایت به جنبه حماسی قیام امام حسین بود و اینکه آن حضرت الگوی ستم‌ستیزی است. یکی از مهمترین این آثار، کتاب حماسه حسینی، از استاد شهید مرتضی مطهری است. برای اینکه تفاوت دیدگاه معاصران با گذشتگان دانسته شود، کافی است این کتاب را با آثاری چون روضة الشهداء (از ملا حسین واعظ کاشفی) و اسرار الشهادة (از فاضل دربندی) و تذکرة الشهداء (از ملا حبیب‌الله کاشانی) مقایسه کنیم. تفاوتی بسیار میان آن کتاب و این کتابها وجود دارد. در کتاب استاد مطهری، امام حسین علیه السلام به عنوان قهرمان ظلم‌ستیزی معرفی شده است که از او می‌توان درس مبارزه و آزادی آموخت؛ ولی در آثار گذشتگان، امام حسین صرفاً شخصیتی مظلوم است و بعد ظلم‌ستیزی او مغفول مانده است.

آثار در باره امام حسین علیه السلام در یک تقسیم‌بندی کلی به دو بخش تقسیم می‌شود: آثار موضوع‌محور و آثار مسأله‌محور. آثار موضوع‌محور آن دسته از کتابهایی است که از تولد و حیات تا شهادت امام حسین را شامل می‌شود و مشتمل بر کلیات است. آثار مسأله‌محور به آن کتابها و مقالاتی اطلاق می‌شود که یک موضوع خاص و جزئی را برمی‌رسد و در پی حل یک مسأله است.

آنچه در این کتاب می‌خوانیم، گزیده‌ای از مقالات مسأله‌محور است و در آن از این مسائل سخن رفته است: قیام امام حسین و فلسفه آن و تطبیق آن با معیارهای فقهی، شهادت امام و مقایسه آن با شهادت در مسیحیت، درسها و زیباییهای عاشورا، عزاداری و مناسک آن، سیر مقتل‌نگاری، انگیزه‌های تحریف در عاشورا، و عنصر عدالت در قیام عاشورا.

میرزا محمد کاظمینی

تیر ۱۳۹۹